

Aanwezig: Greet De Roo, Burgemeester-Voorzitter
Marc De Muynck, Frans Debouck, Schepenen
Chris Dewinter, Filip Verstuyft, Raadsleden
Linda Wyckstandt, Schepen
William Coppens, Raadslid
Ilse Volcke, Schepen
Julie De Coster, Raadslid
Annelies Van Tomme, Algemeen Directeur wnd.

Verontschuldigd:

Afwezig: Lieve Van Erum, Hannes Gyselbrecht, Marnix Van Daele, Tom De Paepe, Gilles Verstraete, Frederik Crul, Chris Hullebusch, Christel L'Hoost, Raadsleden

Definitieve beslissing tot vrijwillige samenvoeging van de gemeente Ruiselede en de gemeente Wingene - goedkeuring

Juridische context

- De Grondwet, Artikelen 41 en 162
- De wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen, artikelen 1, 2 en 3
- Het BVR van 29 januari 2021 tot vaststelling van de voorwaarden voor de schuldovername in het kader van een vrijwillige samenvoeging van gemeenten op 1 januari 2025
- Het decreet lokaal bestuur van 22 december 2017 en latere wijzigingen, meer bepaald artikels 33 en 34, 40 en 41, 326 tot en met 335, 344 tot en met 351, 385
- Het bestuursdecreet van 7 december 2018
- Goedkeuring van het projectvoorstel 'bestuurskrachtanalyse' in samenwerking met Cc Consult/Probis en gemeente Wingene door het college van burgemeester en schepenen van Ruiselede dd. 21 april 2022
- Goedkeuring van de deelopdracht 'Externe begeleiding fusie Wingene-Ruiselede' en samenwerking met EY Consulting door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ruiselede dd. 15 september 2022
- Goedkeuring van de organisatie van een volksraadpleging over de fusie Wingene-Ruiselede door de gemeenteraad van Ruiselede dd. 20 oktober 2022

- Kennisname van het Eindrapport 'Gezamenlijke bestuurskrachtanalyse Wingene-Ruiselede' CC Consult/Probis door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ruiselede dd. 17 november 2022
- Goedkeuring van de principiële beslissing tot vrijwillige samenvoeging van de gemeente Wingene en de gemeente Ruiselede door de gemeenteraad van Wingene dd. 19 december 2022
- Goedkeuring van de principiële beslissing tot vrijwillige samenvoeging van de gemeente Ruiselede en de gemeente Wingene door de gemeenteraad van Ruiselede dd. 19 december 2022
- Kennisname van het resultaat van de gemeentelijke volksraadpleging dd. 27 november 2022 door de gemeenteraad van Ruiselede dd. 19 december 2022
- Goedkeuring van het aanduiden van een transitie manager, algemeen directeur-coördinator en financieel-coördinator voor het fusietraject van de gemeente Wingene en Ruiselede door de gemeenteraad van Ruiselede dd. 27 februari 2023
- Goedkeuring van de beheersovereenkomst tussen de lokalen besturen Wingene en Ruiselede door de gemeente- en OCMW-raad van Ruiselede dd. 27 februari 2023
- Kennisname van de inventaris van de financiële schulden van de samen te voegen gemeenten door de gemeenteraad van Wingene dd. 28 augustus 2023
- Kennisname van de inventaris van de financiële schulden van de samen te voegen gemeenten en goedkeuring van de beslissing om de fusiebonus van de enige lening van de gemeente Ruiselede af te nemen door de gemeenteraad van Ruiselede dd. 21 september 2023
- Fusiedossier bestaande uit: de gezamenlijke bestuurskrachtanalyse, de Kompasnota, de kwartaalrapporteringen aan de gemeenteraad

Feitelijke context en argumentatie

De Vlaamse regering streeft een schaalvergroting van gemeenten na in de vorm van vrijwillige fusies. Om de maatschappelijke uitdagingen blijvend en kwalitatief het hoofd te bieden, willen Wingene en Ruiselede gezamenlijk een slagkrachtige gemeente vormen die vandaag maar ook in de toekomst een meer efficiënte en kwaliteitsvolle dienstverlening aan burgers, bedrijven en verenigingen kan verzorgen.

De bestuurlijke en maatschappelijke uitdagingen waar de lokale besturen komen voor te staan, zijn vandaag niet gering. Steeds meer (complexe) taken en bevoegdheden impacteren het lokaal niveau (digitalisering, klimaatverandering, lokaal gezondheidsbeleid, organisatie van buitenschoolse kinderopvang, maar ook onvoorziene gebeurtenissen zoals de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne). Het lokaal niveau wordt het eerste bestuursniveau in het bieden van oplossingen. De personele, beleidsmatige, financiële en operationele druk op de lokale besturen neemt hierdoor dagelijks toe.

De intentie om de gemeente Ruiselede en de gemeente Wingene samen te voegen, is dan ook ontstaan na het jarenlang aanvoelen dat de bestuurskracht tekortschiet om de steeds groeiende uitdagingen duurzaam aan te kunnen. Beide gemeenten ervaren al jaren een succesvolle samenwerking en delen dezelfde identiteit en typologie. Deze gemeente is nu al een gekende en vertrouwde partner en er is de overtuiging dat er een duurzaam 'huwelijk' uitgebouwd kan worden.

De keuze voor deze fusie is gebouwd op vier pijlers:

1. Deze keuze is een bewuste, eigen en doordachte keuze: keuze voor een geschikte en gekende partner die we vertrouwen en waarmee we een duurzaam huwelijk kunnen uitbouwen. Het vrijwillig karakter van de fusie is gegrepen en we achten het belangrijk om zelf onze partner te selecteren met passend DNA.
2. DNA en identiteit: Partner die toelaat identiteit te behouden en soortgelijke identiteit deelt (gelijkaardige typologie, beide landelijke gemeenten, soortgelijke omgevingsfactoren en gelijke uitdagingen,...).
3. Reeds sterk partnerschap tussen Wingene & Ruiselede: Beide besturen werken succesvol samen en kennen een sterke verwevenheid via intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (PZ Regio Tielt, IGS Woonwinkel Regio Tielt, Hulpverleningszone Midwest, DVV Midwest, IGS Huis van het Kind, ...) en maken deel uit van dezelfde referentieregio (Midwest).
4. Efficiëntie en slagkracht in beleid en beheer: De fusie verhoogt de slagkracht of capaciteit van de besturen. In dit kader werd een rapport opgemaakt waarin deze slagkracht of capaciteit verder in kaart werd gebracht en onderzocht (cfr. supra en bijlage).

Na gesprekken tussen beide colleges en een duidelijke wens van beide kanten om in een fusietraject te stappen, maakten de burgemeesters van Wingene en Ruiselede dit op 25 april 2022 bekend. Op 1 januari 2025 willen beide gemeenten voortaan één nieuwe fusiegemeente vormen. Een gemeente van 20.285 inwoners met een grondgebied van 98km² bestaande uit 3 deelgemeenten (Wingene, Zwevezele en Ruiselede) en 9 kernen.

De intentie tot fusie werd op 25 april meegedeeld aan de gemeenteraadsleden en het personeel van de gemeenten Wingene en Ruiselede.

Sinds de aankondiging van de fusie-intentie, konden/kunnen burgers via diverse kanalen vragen stellen of bezorgdheden uiten. Via een aantal nieuw opgezette kanalen (fusiewebsite, fusie-nieuwsbrieven, fusiekrant), of via de voor de burger gekende, 'established' communicatiekanalen van beide gemeenten (website, infobladen, ...enz).

In de zomer van 2022 werd www.fusiewingeneruiselede.be gelanceerd waar overkoepelend vragen werden verzameld en informatie werd geduid. Op regelmatige basis worden fusie-nieuwsbrieven verstuurd aan wie zich hiertoe registreerde.

In juli 2022 werd ook een eerste fusiekrant bedeed aan alle inwoners. Daarin werd de beweegreden van de fusie-intentie toegelicht, werden de eerste vragen beantwoord en een tijdslijn gepubliceerd. De mogelijkheden om vragen te stellen en geïnformeerd te blijven, werden er tevens in de kijker gezet.

In de in 2022 (en 2023) gepubliceerde gemeentelijke infomagazines werden fusie-updates gepubliceerd.

Bestuurskrachtanalyse

Om de voordelen en nadelen van deze mogelijke fusie op gedetailleerde wijze in kaart te brengen, vooraleer een principiële en definitieve beslissing tot fusie te nemen, werd in zitting van het college van burgemeester en schepenen van 21 april 2022 beslist om een bestuurskrachtanalyse te lopen die de bestuurskracht van de huidige gemeenten in kaart kon brengen en die de potentiële bestuurskracht onderzocht van de nieuw te vormen gemeente. Een extern adviesbureau (CC Consult/Probis) werd belast met het in kaart brengen van deze individuele en gezamenlijke bestuurskracht, dit op basis van uitgebreid kwantitatief én kwalitatief onderzoek (documenten, data-analyse, individuele gesprekken en werksessies MAT, CBS).

In deze bestuurskrachtaanalyse van het lokaal bestuur Ruiselede werd nagegaan of Ruiselede het vermogen heeft, meer specifiek ambtelijke, politieke, operationele en financiële capaciteit, om als bestuur de gewenste maatschappelijke ontwikkelingen en bijhorende effecten te realiseren en om dienstverlening en taken goed uit te voeren. Uit het rapport blijkt dat Ruiselede niet kan aantonen bestuurskrachtig te zijn of voldoende capaciteit te tonen binnen de schaal van de eigen gemeente en botst tegen alle grenzen van bestuurskracht. De bestuurskracht staat onder druk op vlak van de ambtelijke capaciteit, met een structurele personele onderbezetting van nagenoeg alle diensten en het hierdoor ontbreken van beleidsmatige, projectmatige en inhoudelijke competenties en expertises. De ambtelijke capaciteit impacteert de strategische capaciteit (beleidsmatig en projectmatig uitdagingen het hoofd blijven bieden) en operationele capaciteit (interne professionalisering zoals digitalisering en projectmatig werken, is beperkt) en maakt Ruiselede kwetsbaar en niet in staat om op lange termijn de uitdagingen het hoofd te blijven bieden. Ruiselede is op het ogenblik van de analyse een financieel gezonde gemeente, maar de financiële ruimte zal naar de toekomst beperkt zijn om een slagkrachtige gemeente te behouden en uit te bouwen.

Een fusie van Wingene en Ruiselede is sowieso wenselijk want de balans tussen capaciteit en opdracht zal almaar brozer worden en onvermijdelijk ook de bestuurskracht beïnvloeden. Ambtelijke capaciteit zal niet afdoende zijn om de opdracht te blijven uitvoeren. Dit zal zich vertalen naar een beperktere bestuurskracht op operationele en politieke capaciteit. Wat betreft financiële capaciteit: op korte en middellange termijn zijn geen problemen zolang doordachte en onderbouwde financiële beslissingen genomen blijven worden. Echter, wanneer de operationele en ambtelijke capaciteit onvoldoende sterk is, zal de financiële capaciteit worden aangetast. De gemeente Ruiselede zal botsen op haar limieten en loopt heel wat risico's wanneer niet wordt gewerkt aan een versterking van de bestuurskracht en vooral de ambtelijke en operationele capaciteit.

Bij een fusie met Wingene blijven de inwoners in een gemeente wonen waarbij de landelijke identiteit, inclusief een sterk verenigingsleven en lokaal ondernemerschap,...aanwezig blijft en wordt aangemoedigd. Er kan een groter geïntegreerd beschikbaar aanbod aan infrastructuur en vrijetijdsinitiatieven ontstaan. De keuze van beide besturen voor elkaar houdt bovendien ook een verderzetting in van intense samenwerkingen die de voorbije jaren op meerdere vlakken werden opgestart. Zo is er een gedeelde landschappelijke, toeristische en cultuur-historische herwaardering van landschappen en erfgoedsites die door beide gemeenten gedeeld worden. Op vlak van zorg en welzijn werken de gemeentelijke diensten nu al heel nauw samen om trends en tendensen aan te pakken en een antwoord te bieden op maatschappelijke problemen. De inzet van de brugfiguur, het Huis van het Kind en de gezamenlijke aanpak van de Oekraïne-crisis en de samenwerking bij opmaak van reglementen en afsprakenkaders die op elkaar afgestemd zijn, illustreren dit. Ook de pastorale eenheid Sint-Augustinus en de structuur van de scholengemeenschap Driespan (Wingene-Zwevezele-Ruiselede) bewijzen de nauwe samenhang tussen beide gemeenten. De fusie is ook minder ingrijpend omwille van de reeds bestaande gebiedsindelingen en samenwerkingsverbanden zoals de politiezone, de hulpverleningszone, de woonoverlegstructuren en provinciegrenzen. De inwoners kunnen deel uitmaken van een gemeente die niet enkel de huidige maar ook de toekomstige uitdagingen kan bolwerken op een kwalitatieve en performante manier.

Uit dit rapport blijkt daarnaast dat de bestuurskracht van beide gemeenten er met deze fusie op vooruitgaat. Er kan niet gesproken worden van een gigantische versterking maar er is sprake van vooruitgang en geen stilstand. Voor alle diensten en bijhorende dienstverlening geldt dat de fusie een beter scenario is dan de individuele gemeenten behouden. De bestuurskracht kan groeien en een positief effect hebben op de ambtelijke capaciteit. De operationele capaciteit kan dankzij de fusie ook versterken wanneer de interne

professionalisering verder uitgebouwd kan worden. De ambtelijke capaciteitsversterking evenals het vermijden van dubbele investeringskost (schaaloptimalisaties) zal dit in de hand werken. Meer personele middelen en operationele capaciteit zullen een positieve impact hebben op de strategische capaciteit.

Om de resultaten van de bestuurskrachtanalyse toe te lichten, werden door de gemeenten Wingene en Ruiselede 5 infoavonden georganiseerd (van 21 november tot en met 25 november) in Ruiselede centrum, Kruiskerke, Doomkerke, Wingene en Zwevezele. Tijdens de infomomenten werden verschillende fusieaspecten toegelicht en geprobeerd een antwoord te bieden op diverse vragen: "Waarom een fusie? Waarom Wingene en Ruiselede? Wat zijn de voordelen voor jou als inwoner? Wat zijn de aandachtspunten? Welke kansen moeten zeker gegrepen worden?..." Op maandag 21 november 2022 kwam ook Em. Hoogleraar Bestuurskunde Filip De Rynck langs in Ruiselede om zijn visie over fusies toe te lichten. Tijdens elk infomoment werden ook de vooraf gestelde vragen en de vragen die gedurende de infomomenten zelf nog werden ingediend behandeld en beantwoord.

Bij de fusie krijgt de nieuwe gemeente een 'fusiebonus' van 4.000.000 euro. Deze fusiebonus zal van de enige lening van de gemeente Ruiselede worden afgenomen. Het openstaand kapitaal van deze lening bedraagt op 30 september 2024 6.387.500 euro, en zal na overname van de fusiebonus nog 2.328.300 euro bedragen. De te betalen rente zal hierdoor dalen van 2.013.595,50 naar 733.973,29 euro. Bovenop de overname van kapitaal van 4.059.200 euro vermindert dus ook de intrest met 1.279.622,21 euro tot op de eindvervaldag van deze lening.

Er zullen gerichte beleidskeuzes gemaakt moeten worden die een evenwicht vinden tussen het versterken en behouden van de deelgemeenten en parochies en het optimaliseren van de schaalvoordelen van het fusiebestuur.

De keuze voor fusiepartner Wingene werd verduidelijkt. Ook met Aalter, Tielt en Beernem (grensgemeenten) waren, volgens het Decreet Lokaal Bestuur, artikel 344, nog andere fusiemogelijkheden die ook effectief werden overwogen. Er werd echter geen bestuurskrachtanalyse over deze fusiemogelijkheden uitgevoerd. Er wordt immers niet gekozen tégen Aalter, Tielt of Beernem maar bewust vóór Wingene. Het college gelooft in een doorgedreven samenwerking met Wingene, zoals eerder aangehaald. Bij een keuze voor een meer verstedelijkte gemeente zoals bijvoorbeeld Tielt kan de landelijke identiteit onder druk komen te staan en is niet gegarandeerd dat de huidige sterktes en de visie van de gemeente behouden kunnen blijven (veel open ruimte en natuur, een aangename gemeente voor bewoners, een levendig verenigingsleven,...). Een fusie met de gemeente Aalter overschrijdt dan weer de provinciegrenzen en brengt diverse complexe wijzigingsprocessen (o.a. politiezone, samenwerkingsverbanden,...) met zich mee. Met Beernem is de geografische grens dan weer zeer klein en is de samenhang zeer beperkt.

Principiële beslissing

Op basis van bovenstaande argumentatie werd vanuit het college van burgemeester en schepenen de opdracht gegeven om de principiële beslissing tot vrijwillige samenvoeging met de gemeente Wingene aan de gemeenteraad voor te leggen. Artikel 345 van het Decreet Lokaal Bestuur bepaalt dat de gemeenteraden met een gemotiveerde principiële beslissing hun gezamenlijke intentie tot samenvoeging kenbaar maken aan de Vlaamse Regering. De voormelde beslissing bevat ook de beoogde datum van samenvoeging. Een samenvoeging van 2 gemeenten houdt automatisch ook een samenvoeging van de OCMW's in. Een aparte beslissing voor de samenvoeging van de OCMW's is dan ook niet nodig. Gemeenten mogen zelf bepalen welke gegevens noodzakelijk zijn om een principiële beslissing te nemen. Dat behoort tot hun lokale autonomie, maar ze dienen wel een algemeen overzicht te maken van hoe de organisatie er nu voor staat. Voor dit overzicht

wordt verwezen naar de hierboven vermelde bestuurskrachtanalyse (die in bijlage is toegevoegd).

De gemeenteraden van Wingene en Ruiselede keurden deze principiële beslissing tot vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Wingene en Ruiselede goed in zittingen van 19 december 2023. Deze beslissing werd kenbaar gemaakt aan de Vlaamse Regering. De motieven en uitgangspunten van de principiële beslissing van 19 december 2022 blijven behouden en zijn inherent verbonden aan deze definitieve beslissing.

Administratief proces

De goedkeuring van de principiële beslissing luidde de start in van een administratief proces dat in de loop van 2023 leidde tot het ondernemen van voorbereidende handelingen en de opmaak van een gezamenlijk voorstel tot samenvoeging door de gemeenteraden. Dit definitieve voorstel dient uiterlijk bij de Vlaamse Regering ingediend te worden op 31 december 2023.

De integratie tot één gemeente moet daarbij op verschillende vlakken ambtelijk worden voorbereid: strategisch kader, dienstverleningsmodel, organisatiemodel, personeelsbeleid en rechtspositieregeling, samenwerkingsverbanden, beleidsthema's, huisvesting en materiële activa, ICT en communicatie.

Hiertoe werd door de gemeenteraad in zitting van 27 februari 2023 beslist de algemeen directeur van de gemeente Wingene als transitie-manager en algemeen directeur-coördinator aan te duiden. De financieel directeur van de gemeente Wingene werd aangeduid als financieel directeur-coördinator. Zij voeren de opdrachten uit die hen worden toegewezen in het decreet lokaal bestuur. De algemeen en financieel directeur van Ruiselede staan hen daarin bij.

Nog in zitting van 27 februari keurden de gemeente- en OCMW-raad van Ruiselede de beheersovereenkomst tussen de lokale besturen Wingene en Ruiselede goed.

Externe partner

Daarnaast werd al in aanloop naar de principiële beslissing beslist te investeren in externe expertise en onafhankelijke procesbegeleiding om dit veranderingstraject mee in goede banen te leiden. Daarom werd door het college van Ruiselede in zitting van 15 september 2022 Ernst & Young als partner aangeduid om het fusieproject administratief te ondersteunen, onder voorbehoud van goedkeuring van de principiële beslissing door de gemeenteraad. Deze externe partner werkt de drie fasen binnen het fusietraject (voorbereiding-ontwerp-implementatie) uit, verspreid over de periode 2023-2025. Binnen die periode wordt een projectstructuur voorzien die bestaat uit: (1) stuurgroep, (2) projectteam, (3) werkgroepen (visie, strategie, beleid; communicatie en participatie; personeel en organisatie, dienstverlening, financiën en samenwerkingen; facility en juridische zaken) en (4) formele beslissingsfora (CBS, VB, GR, OR, MAT).

Over de vorderingen van dit verandertraject werden de gemeenteraadsleden ingelicht aan de hand van kwartaalrapporteringen (zie bijlage).

Kompasnota

Om elke werkgroep richting te kunnen geven in het vormgeven van de nieuwe gemeente stippelde de Werkgroep Visie, Strategie en Beleid een traject uit dat resulteerde in een Kompasnota.

Dit traject begon met het formuleren van een eerste visievorming op de fusie aan de hand van interviews met de burgemeesters en de algemeen directeurs van beide gemeenten. Dit mondde uit in een 'Case for Change' die de aanzet vormde van de Kompasnota en in een oogopslag duidelijk maakte wat we met deze fusie willen bereiken, hoe we ernaar toe willen

werken, waarom we deze fusie de moeite waard vinden en aan welke principes we ons doorheen het traject willen houden. Dit document is gedragen door beide colleges en werd tijdens de eerste bijeenkomst van de personeelsleden van beide lokale besturen aan hen gepresenteerd.

Als een volgende stap richting een Kompasnota werden Visiekrachtlijnen geformuleerd. Dit zijn kenmerken waarmee onze toekomstige gemeente zich wil onderscheiden en wat belangrijk wordt geacht. Op basis van de bestuurskrachtanalyse, de Case for Change, de meerjarenplannen en de principiële beslissing tot fusie werden vier krachtlijnen geïdentificeerd.

EIGENHEID

We zijn ons bewust van de gemeenschappelijke landelijkheid en typische eigenheid van onze dorpskernen. Dit is een gegeven dat we niet willen verliezen, maar zelfs willen versterken. Hierbij waken we over het behoud van geografische nabijheid en de zorg voor inclusie op alle niveaus.

KWALITEIT

We kiezen voor de hoogste kwaliteit en professionaliteit in onze dienstverlening, procedures en middelen. Hierbij staat het belang van de burger voorop.

DUURZAAMHEID

We streven steeds naar de meest duurzame en haalbare oplossingen en willen waken over de levenskwaliteit van de huidige en toekomstige generaties.

TRANSPARANTIE

We gaan uit van een fundament van vertrouwen in de nieuwe gemeente en communiceren steeds open en transparant naar onze inwoners en onze medewerkers. Daarenboven zien we onze inwoners ook als waardevol klankbord voor bepaalde beleidsbeslissingen en streven we ernaar om de participatie te verhogen.

Deze visiekrachtlijnen vormden de basis voor een tweedaagse denksessie met de schepencolleges en managementteams van de beide gemeenten. Tijdens deze strategische tweedaagse gingen de deelnemers via thematische werkgroepen met elkaar in dialoog om visies, strategische speerpunten en concrete acties voor de toekomstige gemeente te formuleren voor de diverse beleidsthema's die in deze Kompasnota aan bod komen.

In navolging van deze strategische tweedaagse werden drie beleidsthematische werkgroepen opgericht, als onderdeel van de Werkgroep Visie, Strategie en Beleid. Zij stonden in voor de verdere verwerking en uitrol van de beleidsinhoudelijke thema's.

Dit alles resulteerde in een basisdocument waarop de vormgevers van de fusie steeds kunnen terugvallen bij het maken van hun keuzes. Het maakt duidelijk dat beide lokale besturen het eens zijn over hun visie op de nieuwe gemeente en de richting die ze ermee uitwillen. Een belangrijk gegeven voor de beleidsbepalers die de richting vastleggen en de werkgroepen die de fusie verder vormgeven.

Tijdens het voorbije fusietraject werd de Kompasnota periodiek aangevuld met gevalideerde keuzes die betrekking hebben op het nieuw te vormen lokale bestuur.

De finale versie wordt als bijlage toegevoegd aan deze definitieve beslissing tot fusie die aan de gemeenteraden wordt voorgelegd. Via diverse communicatiekanalen zullen ook de inwoners op de hoogte gebracht worden van de toekomstige ambities.

Interne ambassadeurs

Ook het personeel werd, als interne partner en ambassadeur binnen het fusietraject, nauw bij de voorbereidende fase betrokken.

Een goede interne communicatie en samenwerking is immers belangrijk om gedragenheid en betrokkenheid voor de fusie te creëren. Binnen het fusieproject dient ruimte gemaakt te worden voor een change-aanpak die bezorgdheden, vragen en weerstand kan opvangen. Wanneer personeelsleden ambassadeurs dienen te worden van de verandering, dan is het belangrijk ze actief te betrekken in het traject.

Fusie-intranet

De communicatieaanpak bij een fusietraject heeft o.a. als doelstelling alle stakeholders te informeren en te betrekken bij het fusieverhaal. Open en interactieve communicatie vormen de basis. De eigen medewerkers van beide besturen zijn hierbij van cruciaal belang. Om elke medewerker te bereiken, te betrekken en op de hoogte te houden, was er nood aan een gemeenschappelijk informatieplatform. Als eerste stap in het interne fusie-traject werd dan ook een fusie-intranet opgezet dat ons de mogelijkheid biedt om medewerkers van beide besturen op een gelijke manier te bereiken. Het intranet informeert, verbindt en laat toe vragen te stellen.

Medewerkers vinden er o.a. algemene informatie over het fusietraject (de projectstructuur, tijdslijn, aanpak van de verschillende werkgroepen, ...), lopende bevestigingen, presentaties, informatie over het ambassadeursnetwerk, veelgestelde vragen, een overzicht van alle collega's met functie en contactgegevens (Wie is Wie), een gedeelde Spotifylijst, ...

Verandermanagementtraject

Daarnaast werd ook ingezet op de uitrol van een verandermanagementtraject voor medewerkers. Dit traject focust vooral op het menselijke aspect van de verandering.

Een ambassadeursnetwerk werd opgezet, ambassadeurs (uit beide gemeenten en verschillende diensten) en leidinggevendenden volgden een specifieke workshop 'Omgaan met weerstand bij verandering' en personeelsleden konden deelnemen aan een workshop 'Omgaan met verandering'. Aanvullend werden ook vragenlijsten verspreid (change readiness-bevraging) en werd feedback voorzien bij elke infosessie die voor de personeelsleden werd georganiseerd.

Participatie en informatie

Participatie

Infomomenten

In de week van 21 november 2022 organiseerden de gemeentebesturen van Ruiselede en Wingene infomomenten over de fusie. Zie eerder.

Volksraadpleging

Vóór het nemen van de principiële beslissing werd op initiatief van enkele Ruiseledenaren een volksraadpleging georganiseerd op 27 november 2022. Hiertoe werden een verzoekschrift, een gemotiveerde nota en voldoende handtekeningen ingediend om te voldoen aan de minimale voorwaarden.

Er namen 1917 inwoners deel aan de volksraadpleging. De drempel van 20% van het totaal aantal inwoners (d.i. 1.099) werd gehaald. Uit de resultaten bleek dat 1752 NEEN stemden, 139 personen stemden JA en 25 personen stemden blanco of ongeldig. De resultaten van de volksraadpleging waren niet-bindend.

Het college van burgemeester en schepenen ging als gevolg van deze resultaten in op het

signaal van de burger en beseftte dat er meer nood was aan duidelijkere communicatie en participatie.

Communicatie- en participatieplan

De tijd tussen de principiële en definitieve beslissing tot fusie werd aangewend voor de uitwerking van een communicatie- en participatieaanpak met een zo ruim mogelijk middenveld, met het verenigingsleven,

De communicatieaanpak vertrekt vanuit een aantal algemene uitgangspunten:

- Interne communicatie komt voor externe communicatie.
- De timing van de communicatie loopt tijdens het fusietraject gelijk in beide besturen.
- De centrale uitgangspunten van het fusietraject - de 'Case 4 Change' - vormen de rode draad: Eigenheid, Nabijheid, Samen groeien en Kwaliteit.
- De communicatie wordt zo goed mogelijk afgestemd op de doelgroepen rekening houdend met geletterdheid en digitale vaardigheid.
- We zetten in op laagdrempelige communicatie. Als we naar de brede bevolking communiceren (brede scope) combineren we steeds on- en offline kanalen.
- De inhoud van externe communicatie (persbericht) wordt gevalideerd door de stuurgroep.
- De inhoud van interne communicatie wordt gevalideerd door beide algemeen directeurs.

De doelgroepen werden in kaart gebracht en volgende operationele doelstellingen werden geformuleerd:

- informeren:
 - bekendheid geven aan de stappen in het fusietraject bij de verschillende doelgroepen via goed bereikbare, kwaliteitsvolle communicatie. Vragen van stakeholders worden beantwoord.
- verbinden:
 - betrokkenheid en verbinding creëren bij het fusieverhaal.
 - participatie-initiatieven opzetten met aandacht voor de diverse stakeholders.
- overtuigen / sensibiliseren:
 - de noodzaak van een fusie uitleggen.
 - aandacht trekken naar en overtuigen om deel te nemen aan participatie-initiatieven.
- informatieverzameling:
 - bezorgdheden, vragen, ideeën worden in kaart gebracht (wat leeft er bij de betrokkenen?) en beantwoord
 - er wordt aan representatieve dataverzameling gedaan.
- inclusief communiceren:

- o zo breed mogelijk communiceren. De communicatie wordt afgestemd op de diverse doelgroepen. Jong vs oud, digitaal actief vs digitaal ongeletterd, heldere taal, ...

Inzetten op participatie vloeit logischerwijs voort uit de vooropgestelde doelstellingen. Bij het opzetten van participatie-initiatieven willen we ons echter bewust zijn van de context. Er moet niet alleen goed nagedacht worden over de thema's die opportuun zijn om participatie rond op te zetten en wanneer dat binnen de tijdslijn van het fusietraject aan de orde is, ook het inschatten van het draagvlak en de bereidheid tot participatie moeten we meenemen in dit verhaal. In het participatieplan werden dan ook een aantal principes voorop gesteld:

- Iedereen die dat wenst, moet kunnen participeren. Bij het opzetten van participatie kiezen we voor laagdrempelige kanalen.
- Iedereen, ook wie niet participeert, moet geïnformeerd worden over de resultaten. Dat gebeurt a.d.h.v. fusie-updates via de opgezette kanalen (fusiekrant, fusiewebsite, fusienieuwsbrief, ...enz).
- Voor specifieke doelgroepen is een specifieke aanpak nodig. De methodiek moet afgestemd worden op de doelgroep en de participatiebehoefte. Bv een eenvoudige aanpak met een beperkte tijdsbesteding voor de brede doelgroep, een intenser traject voor de geëngageerde burger.

Uitrol participatietraject

Burgerbevraging

In januari en februari 2023 liep een eerste burgerbevraging om de verwachtingen, wensen en bezorgdheden in kaart te brengen van alle inwoners van de toekomstige fusiegemeente. Tegelijk werd ook de bereidheid tot dialoog gemeten.

366 inwoners deelden hun mening en vulden de bevraging in. Daarvan wenste iets meer dan 20% graag verder in dialoog gaan over de thema's dienstverlening, vrije tijd, communicatie, welzijn en financiële impact. Meer dan de helft (53,55 %) van de deelnemers bleef graag op de hoogte via de fusienieuwsbrief.

De bevraging bracht een verdeelde visie aan het licht. Ongeveer de helft van de respondenten ziet kansen en meerwaarde in de fusie, terwijl de andere helft eerder bezorgd is.

In de bevraging werd ook nagegaan of dit algemeen gevoel zich situeerde rond een bepaald thema. Daaruit blijkt de kwaliteit van de dienstverlening een hoofdtopic. De deelnemende inwoners van Ruselede die dit vernoemen, tonen een duidelijke bezorgdheid wat betreft dienstverlening. Waar deelnemende inwoners van Wingene en Zwevezele eerder een meerwaarde zien en verwijzen naar 'nieuwe kansen' en het 'samen sterker' worden, zijn inwoners van Ruselede vooral bezorgd dat de dienstverlening moeilijker bereikbaar zal worden. Een thema dat bij een volgende participatie-initiatief verder uitgewerkt wordt.

Inwonerspanel met eerste thematische bevraging 'gemeentelijke dienstverlening'.

De respons op de eerste burgerbevraging was eerder beperkt. Om representatieve data te verzamelen, opteerden de gemeente Ruselede en de gemeente Wingene ervoor om een tweede gezamenlijk participatie-initiatief op te zetten en een gezamenlijk inwonerspanel op te zetten. Representatief samengesteld met inwoners uit de toekomstige fusiegemeente.

Een groep van willekeurig gekozen inwoners (16+) wordt daarbij een aantal keer per jaar bevroegd over een bepaald thema.

Dit inwonerspanel stelt de gemeenten in staat om representatieve uitspraken te doen over wat de 'gemiddelde inwoner' van de toekomstige fusiegemeente denkt over een bepaald onderwerp.

2000 inwoners van Wingene en Ruiselede werden aselekt geselecteerd. Zij ontvingen midden juni 2023 een uitnodiging om deel te nemen aan een eerste bevraging en zich te registreren als vast panellid. Deelnemen kon zowel online als op papier en enkel bij selectie. Om representatieve uitspraken te kunnen doen is het belangrijk om het toeval te laten spelen bij de samenstelling van de groep. Inwoners konden zich dus niet actief opgeven als lid.

Gezien het belang van het thema en de betrokkenheid van de inwoners bij het onderwerp (cfr. eerste burgerbevraging) werd bij eerste bevraging dieper ingegaan op het thema gemeentelijke dienstverlening. De resultaten van deze bevraging bieden een waardevol kader waarbinnen gefundeerde keuzes kunnen gemaakt worden voor het toekomstige dienstverleningsmodel van de fusiegemeente.

De bevraging werd in juni-juli 2023 ingevuld door 599 respondenten, 422 van hen schreef zich in om lid te worden van het inwonerspanel. Het volledige rapport is beschikbaar op www.fusiewingeneruiselede.be/inwonerspanel.

Het onafhankelijk onderzoeksbureau Public Minds staat in voor het beheer van het panel en voor de anonieme verwerking van de resultaten.

Vervolgonderzoeken inwonerspanel

Uit de burgerbevraging weten we dat ook het thema communicatie prioritair is voor onze inwoners. Er wordt dan ook voor geopteerd om in het najaar van 2023 een tweede bevraging te lanceren naar het inwonerspanel met als thema 'gemeentelijke communicatie'. Via de resultaten van deze tweede bevraging willen we inzicht krijgen in hoe we onze inwoners het best bereiken en hoe de verschillende doelgroepen zich verhouden (bv o.b.v. leeftijd, woonplaats, ...). De resultaten zullen meegenomen worden in de voorbereiding van het communicatiebeleid van de toekomstige fusiegemeente. Opnieuw vormen de resultaten een belangrijk en waardevol kader bij de ontwikkeling van de gezamenlijke communicatiekanalen. Het biedt een opportuniteit om de kanalen beter af te stemmen op de noden van de inwoners.

Ook in 2024 zullen bevragingen gelanceerd worden naar het inwonerspanel, telkens met als doel prioritaire thema's uit te diepen en de resultaten mee te nemen in de verdere uitwerking van de nieuwe fusiegemeente.

Traject adviesraden

Actieve burgers en verenigingen speelden altijd al een belangrijke rol in de gemeente Ruiselede. En zullen dat ook nog steeds doen in de toekomst. Heel wat van die actieve burgers en verenigingen zijn verenigd in adviesraden. Een fusie houdt in dat ook de adviesraden vanaf 2025 één zullen worden. Dit biedt kansen om de adviesraden te herwaarderen en te versterken. De gemeente Ruiselede besliste dan ook om mee in te stappen in een herwaarderingstraject van de adviesraden waar de gemeente Wingene reeds mee van start gegaan was. In Wingene werd in 2022 al een eerste fase doorlopen met een inventarisering van de adviesraden. De fusie-intentie bood nu de kans om de het traject samen verder te zetten.

Het is de ambitie van beide gemeentebesturen om samen met de adviesraden na te denken over de plek die ze innemen in het toekomstige participatiebeleid. Dit traject moet dan ook uitmonden in een actieplan waarmee we de adviesraden herwaarderen en

versterken richting de volgende legislatuur. Graag willen we samen met de leden van de adviesraden onderzoeken hoe we dit concreet vorm kunnen geven in de toekomst.

In een eerste fase werden ontmoetingsmomenten opgezet tussen de Ruiseleedse en Wingense adviesraden waarbij ze elkaars leden, werking en uitdagingen beter leerden kennen (juni 2023). Daaraan gekoppeld werd ook een bevraging gelanceerd bij de leden van de adviesraden. Op 30 september 2023 werden alle adviesraden van Wingene en Ruiselede uitgenodigd op een gezamenlijk inspiratiemoment. Het inspiratiemoment bestond uit een plenair gedeelte (inspirerende presentatie) en een werksessie waar adviesraden actief aan de slag gingen met de uitdagingen waarmee ze vandaag geconfronteerd worden. In het najaar van 2023 (okt/nov) plannen we nog een interactieve sessie op elke adviesraad om vervolgens eind 2023 een voorstel van (participatie)reglement en actieplan voor te leggen.

Vorbereiding organisatie thematafels

Rond de thema's die onze inwoners aangegeven als prioritair, willen we in de loop van 2024 ook een aantal thematafels opzetten. Deze zijn vrij toegankelijk voor iedereen (in tegenstelling tot bv het inwonerspanel). Aangezien er op korte termijn ook een traject meerjarenplanning opgezet zal worden, koppelen we deze trajecten graag aan elkaar. Er wordt bekeken hoe er na de definitieve beslissing constructief aan de slag gegaan kan worden met inwoners over de thema's die hen interesseren en aanbelangen.

Participatietraject straatnaamwijzigingen

Om zowel de diensten, als de inwoners, de kans te geven tijdig te kunnen anticiperen op de wijzigingen, vatten de gemeente Ruiselede en Wingene reeds in juni 2023 een participatief traject aan m.b.t. de straatnaamwijzigingen die gepaard gaan met een vrijwillige fusie.

Een gemeentelijke werkgroep stelde een lijst samen van straten die een nieuwe naam en/of henummering moeten krijgen. Ze hanteerden hiervoor een aantal richtlijnen.

In Wingene hebben 3 straten een volledig nieuw te kiezen naam nodig, in Ruiselede gaat het om 7 straten. Bij die keuze worden diverse partijen betrokken. O.a. de bewoners van de betrokken straten kunnen hun ideeën en suggesties bezorgen. Die worden samen met de voorstellen van de cultuurraad, Heemkundige kring, het gemeentepersoneel en betrokken ondernemers- en landbouworganisaties meegenomen in een eerste selectieronde. Daarna kunnen zowel de medewerkers van beide besturen als de inwoners van de betreffende straten hun favorieten kiezen (de stem van de inwoner weegt daarbij zwaarder door dan de stem van de medewerkers). De suggesties met de meeste stemmen wordt voorgelegd aan beide colleges en gemeenteraden waarna de wettelijke procedure voor de straatnaamwijziging opgestart wordt.

Betrokken inwoners, bedrijven en belangenorganisaties kunnen doorheen het traject rekenen op begeleiding van de gemeentelijke diensten. In juni 2023 werden in eerste instantie infovergaderingen georganiseerd waar het wijzigingsvoorstel en de impact ervan op de bewoners en bedrijven werd toegelicht. Ook verder in het traject zullen de betrokkenen kunnen rekenen op de nodige ondersteuning vanuit de gemeenten.

Informatie

Sinds de aankondiging van de fusie-intentie, konden/kunnen burgers via diverse kanalen vragen stellen of bezorgdheden uiten. Via een aantal nieuw opgezette kanalen (fusiewebsite, fusie-nieuwsbrieven, fusiekrant), of via de voor de burger gekende, 'established' communicatiekanalen van beide gemeenten (website, infobladen, ...enz). Zie eerder.

In het najaar van 2023 verschijnt de tweede fusiekrant. Hierin blikken we terug op het voortraject, schetsen we de ambities (Kompasnota) en onze plannen om ze te realiseren. Daarnaast gaan we dieper in op de participatieacties en streven we ernaar om de inwoners inzicht te geven in wat er zich achter de schermen afspeelt. We introduceren de projectstructuur en werkgroepen en geven een update van hun werking.

Lopende zaken

Vanaf de beslissing van de gemeenteraden over het gezamenlijk fusievoorstel treedt een periode van lopende zaken in die loopt tot de dag waarop ofwel de fusie in werking treedt, ofwel de Vlaamse Regering beslist geen gevolg te geven aan het fusievoorstel, ofwel het Vlaams Parlement het ontwerp van fusiedecreet verwerpt.

Tijdens de periode van lopende zaken kunnen lokale besturen alleen maar lopende zaken behandelen. Andere handelingen mogen ze pas stellen na een verplicht overleg tussen de gemeenten. Tijdens deze periode moeten de betrokken gemeentebesturen een zekere terughoudendheid in acht nemen als ze beslissen over zaken die een belangrijke (financiële) impact hebben op de jaren na de fusie.

Bevoegdheid

Op 19 oktober 2023 wordt aan de gemeenteraad van Ruiselede en op 23 oktober 2023 wordt aan de gemeenteraad van Wingene het gezamenlijk voorstel tot samenvoeging van de gemeenten Wingene en Ruiselede voorgelegd.

De beoordeling en motivatie van de samenvoeging komt finaal toe aan beide gemeenteraden.

Stemming

Goedgekeurd met eenparigheid van stemmen.

Besluit

Artikel 1:

De gemeenteraad neemt kennis van de Kompasnota van de gemeente Ruiselede en de gemeente Wingene.

Artikel 2:

De gemeenteraad hecht zijn definitieve goedkeuring aan het gezamenlijk voorstel tot vrijwillige samenvoeging van de gemeente Ruiselede met de gemeente Wingene.

Artikel 3:

De beoogde samenvoegingsdatum is 1 januari 2025.

Artikel 4:

De grenzen van de nieuwe gemeente worden vastgesteld op de huidige buitengrenzen van de gemeente Wingene en de gemeente Ruiselede zoals bijgehouden door de Administratie Opmetingen en Waarderingen binnen de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie van de Federale Overheidsdienst Financiën, waarbij de binnengrens tussen de samengevoegde gemeenten vervalft.

Artikel 5:

De gemeenteraad beslist aan de nieuwe gemeente de naam 'Wingene' te geven.

Artikel 6:

Gezien de gemeenten Wingene en Ruislede beiden behoren tot de provincie West-Vlaanderen, referentieregio Midwest, politiezone Regio Tielt, hulpverleningszone Midwest, gerechtelijk kanton Tielt en provinciedistrict Kortrijk, Roeselare, Tielt is er geen aanleiding om voorstellen te doen over provincie, politiezone, hulpverleningszone of gerechtelijk kanton waartoe de nieuwe gemeente zal behoren.

Artikel 7:

Dit besluit heeft pas uitwerking wanneer de gemeenteraad van Wingene ook hun goedkeuring geeft aan het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging van de gemeenten Wingene en Ruislede.

Artikel 8:

Een vooreensluitend afschrift van dit besluit wordt, samen met het fusiedossier, overgemaakt aan de Vlaamse Regering en aan het gemeentebestuur van Wingene.

Dit gezamenlijk voorstel wordt ingediend via de online toepassing 'Loket voor lokale besturen' van ABB. Gemeente Ruislede maakt deze beslissing bekend via <https://ruiselede-echo.cipalschaubroeck.be/raadpleegomgeving/>.

Aldus vastgesteld in hier voren vermelde zitting.

Namens de gemeenteraad,

Algemeen Directeur wnd.

Burgemeester-Voorzitter

(get.) Annelies Van Tomme

(get.) Greet De Roo

Voor eensluitend verklaard afschrift:

Algemeen Directeur wnd.

Burgemeester-Voorzitter

Annelies Van Tomme

Greet De Roo

